

SOCb2002 Sociální hnutí a politický protest

Přednáška 12: Sociální hnutí a globalizace

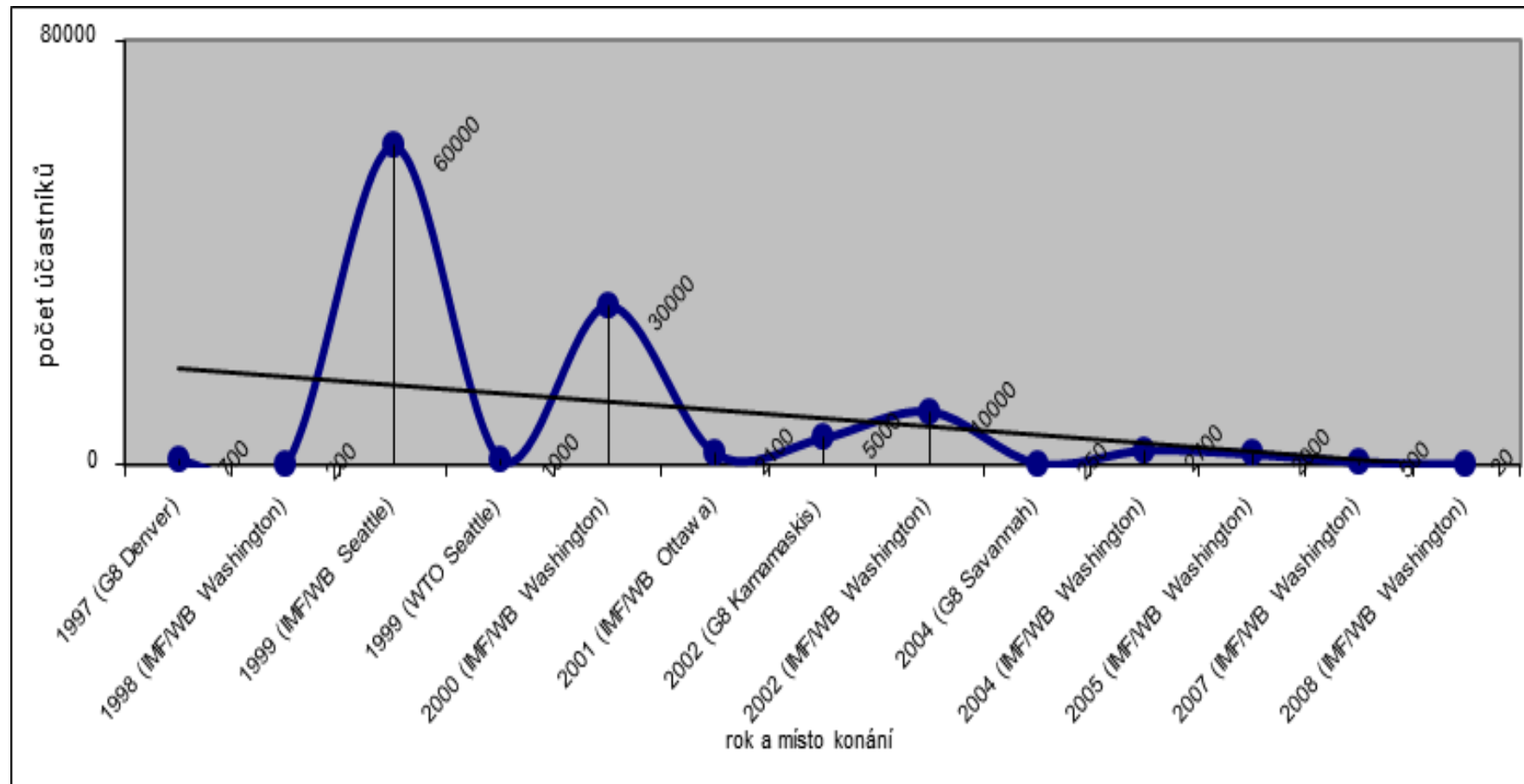

Globalizace a hnutí

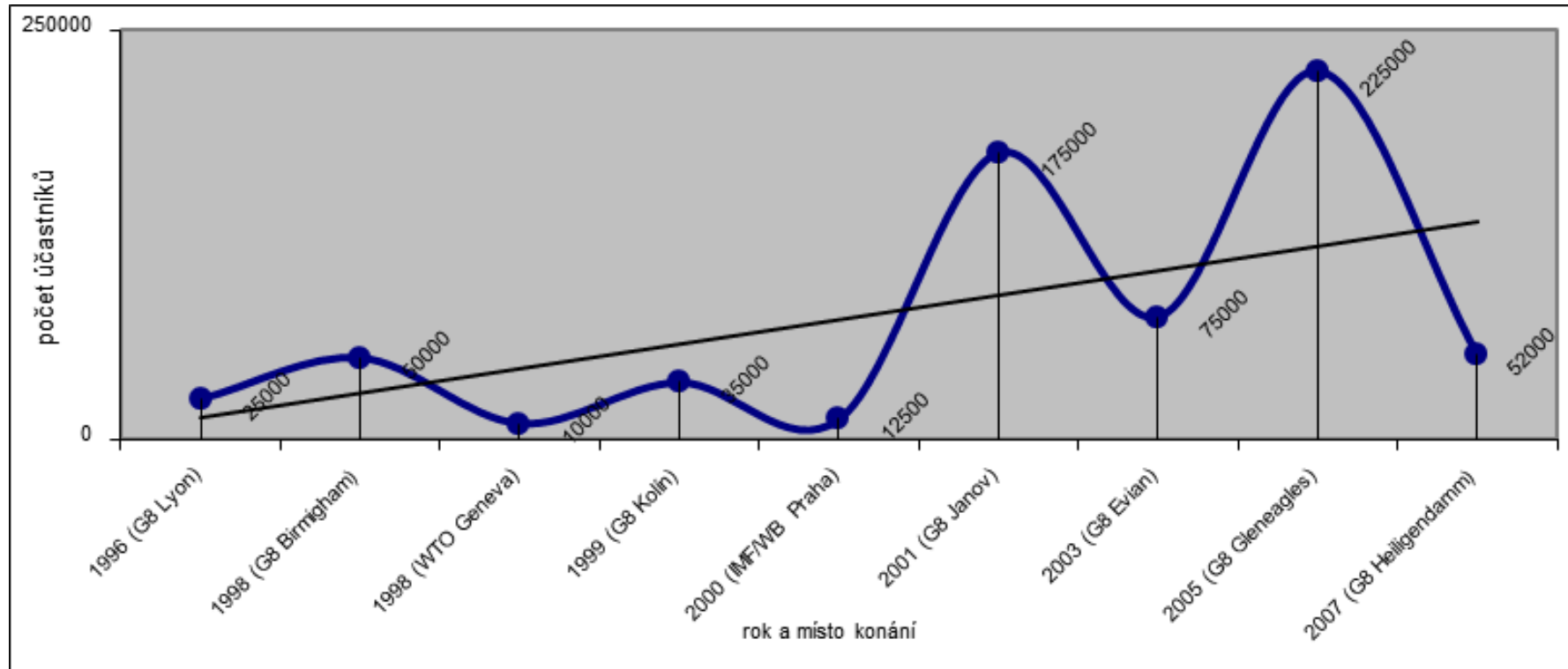
- Globalizace jako téma (ekonomická globalizace, životní prostředí, kulturní homogenizace, sociální standardy, nerovnosti mezi Severem a Jihem)
- Globalizace jako politický proces (globální instituce a politické organizace, neoliberalismus)
- Globalizace jako sociální proces (transnacionalizace politického protestu – Hnutí za globální spravedlnost, Movement of the squares/Occupy,

Vývoj protestních mobilizačních kapacit GJM v severní Americe mezi lety 1997 a 2008

Vývoj protestních mobilizačních kapacit GJM v Evropě mezi lety 1996 a 2007

Global Justice Movement / Hnutí za globální spravedlnost

- *Global Justice Movement, Anti-(Alter-)globalization movement, Anti-neoliberal Movement, Anti-corporate movement, Anti-capitalist movement, New Anarchism, Mouvement altermondialiste (Altermondialisme)...*

- Různé perspektivy
- Různé historie
- Různá témata a proudy v rámci hnutí
- Hnutí hnutí?

Globální hnutí (Andretta et al. 2019)

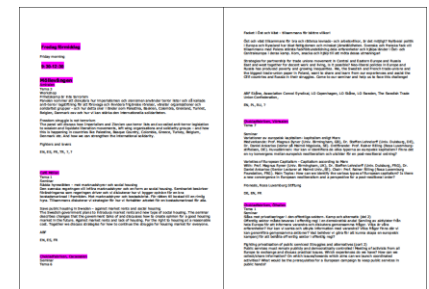
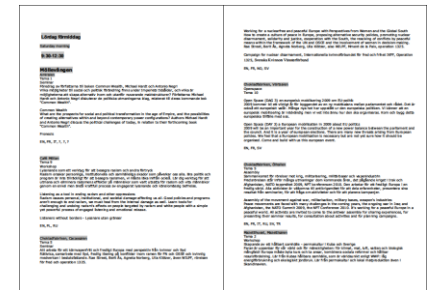
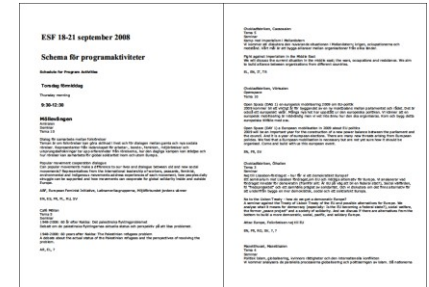
Table 34.1 Typology of social movements mobilizations engaging in global politics

<i>Level of coordination</i>	<i>Target level</i>	
	Transnational	Domestic
Transnational	Collective transnational	Cooperative transnational
Domestic	Rooted cosmopolitan	Domesticated

- **Collective transnational:** Hnutí za globální spravedlnost (GJM)
- **Cooperative transnational:** proti válce v Iráku (2003-2006)
- **Domesticated:** hnutí proti škrtům a úsporným politikám po Velké recesi 2008
- **Rooted cosmopolitan:** Occupy, Indignados

Global Justice Movement: perspektivy

- Různé metody a přístupy ke studiu Global Justice Movement (GJM) v rámci výzkumu kolektivního jednání
- Empirický mezo-strukturalismus vs. sociální holismus vs. politická a morální filozofie
- GJM především jako síť organizací se společnými tématy, cíli, sociální základnou - studium změny zdrojů, struktury politických příležitostí, rámování atd. - della Porta, Tarrow, Rucht, Reiter, Starr atd.
- GJM jako důsledek (resp. nositel) širších společenských a ekonomických procesů, dynamiky a změn a jako politický (sociální) znak morálního hněvu či nespokojenosti ve společnostech - Crossley, Munck, Klein aj.
- GJM jako historicky nový politický subjekt, který je nositelem naděje na všeobecnou emancipaci nebo alespoň lepší budoucnost - George, Aguiton, Graeber, Monbiot, Kingsnorth.

Global Justice Movement: historie

- Zakladatelský mýtus Seattlu (1999) - nebo jen globální "coming out"?
- Kritika strukturálních programů MMF a dluhové krize třetího světa od 70. let 20. století (vrchol protestů v letech 1983-1985).
- Povstání zapatistů (od roku 1983, vyhlášení války mexickému státu v roce 1994).
- Sociální nepokoje ve Francii (polovina 90. let) - "Le retour de la question sociale" (návrat sociální otázky)
- Polanyiho dvojí hnutí?
- Druhý příchod roku 1968? (revitalizace různých "nových" i starých hnutí - feministky, ekologové, studenti, odbory)
- Procesy transnacionalizace "nových" sociálních hnutí
- Procesy konvergence v 90. letech: nová sociální hnutí > otázky globální spravedlnosti (N. Klein) Oživení tradičního antikapitalismu (marxismus, anarchismus)

Nadnárodní korporace, mezinárodní ekonomické instituce, neoliberalismus I.

- Ostrá kritika nadnárodních (multinacionálních, mezinárodních) korporací, které dominují mezinárodnímu ekonomickému (obchodnímu) systému a prosazují větší svobodu investic, kapitálových toků a obchodování s jakýmkoli zbožím a službami.
- Kritika jejich snah o privatizaci veřejných služeb a podniků a o zapojení co největší oblasti lidského života do logiky volného trhu - kritici hovoří o globalizaci řízené korporacemi
- V popředí - klíčové brettonwoodské instituce mezinárodní ekonomické architektury (MMF, WB) plus WTO (1995 - nástupce GATT), která pomáhá korporacím v rozšiřování jejich vlivu
- finanční podpora MMF vojenským diktaturám přátelským k americkým a evropským korporacím (Mobutuovo Kongo, Pinochetovo Chile, Marcovy Filipíny atd.).
- ideologické názory MMF na vyhlídky demokracie, lidských práv a pracovních práv v rozvojových zemích ("liberalizace ekonomiky všude zvyšuje svobodu a blahobyt").

ProtestFest 2012
BRNO 23. - 26. 5. 2012

NEPULOŽÍME VÁM NIČ!

NEDUŽÍME VÁM NIČ!
MÁME VZTEK. ŘÍKÁME, ŽE MÁME ZAPLATIT DLUHY, NA KTERÝCH NEMÁME PODÍL. ŘÍKÁME, ŽE NEMÁ ŽÁNA MOŽNOST, ŽE SE MÁME PRIZPŮSOBIT. ŽE SVOBODA JE OTOČIVÉ, MOŽNOSTI JSOU REFORMA, ŽIVOT JE KONTROLA, PŘÁVO JE VĚZENÍ. JEJICH SLOVA, JEJICH BEC. NEVĚŘÍME, ŽE NÁM BUDE LEP VĚ SVĚTĚ BEZ SVOBODY, BEZ PŘÁV, BEZ MOŽNOSTI, BEZ ŽIVOTA. GEMTÁME SE PRIZPŮSOBIT JEJICH POLITICE. POLITICE, V NĚJ SE BOJÍ PROTI CHUDOBĚ STÁL BOJEM PROTI CHUDINĚ. USTĚLEME PŘÍVY. ŘÍKÁME SE.

NEDUŽÍME VÁM TOTIŽ NIČ!

po 21. 5. PŘEDNÁŠKA A PROMÍTÁNÍ DOKUMENTU "JUST DO IT"
18:30 CAPE PALK PŘEDNÁŠKA AKTIVITY ČEREN ACTION A PROMÍTÁNÍ DOKUMENTÁRNÍHO FILMU "JUST DO IT" O SÍTSKÉM RADIKÁLNÍM HWATI NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.

út 22. 5. DARUJ ŽIVOT MRTVÝM DOMŮM (KULKOL & FNB)
VÍCE INFORMACÍ O AKCI NA WWW.PROTESTFEST.CZ

st 23. 5. ZAHÁJENÍ FESTIVALU
14:00 HENDRYHO NÁMĚSTÍ INFOČASOVÝ ORGANIZACE, HUDA, PERFORMANCE
18:00 PRAHA PŘESTAVY + KALENDAR DŮLEŽITÝCH VĚRŮČEK, ABRAKADABRA, BENEČNÍ VSTUP 50 Kč

čt 24. 5. PROMÍTÁNÍ A DISKUZE
18:00 KAVARNA TROJKA PROMÍTÁNÍ DOKUMENTU "ZÁVOD KE DNÍ" - HOSTE: O. ČISAR, I. PRŮČKA, O. SLAČÁK A DALŠÍ.
19:00 DISKUZE "TO JE VLASTNĚ VÝKRIK A KŘÍK KŘIVÝ DŮLEŽIT" - HOSTE: O. ČISAR, I. PRŮČKA, O. SLAČÁK A DALŠÍ.
KRIZE EKONOMICKÁ? POLITICKÁ? DISKUZE O KŘÍDĚ LEGITIMITY A ROLI OBYČANSKÉ SPOLEČNOSTI.

pá 25. 5. PROMÍTÁNÍ DOKUMENTU 161>88
19:00 VEGALITE PROMÍTÁNÍ NOVÉHO DOKUMENTU O MODERNÍM ČESKÉM ANTIŘÁDĚM A WORKSHOP NA VÝROBU TRANSPARENTNÍ A MAXEK DO PRŮVODU
20:00 FANCL ROOTTIME SPECIAL PROTESTFEST WARM UP!!
PRAWLAČ ZEWLS, RADIOBUFERA - HOSTE: BENEČNÍ VSTUP 50 Kč

so 26. 5. STREET FEST
13:30 HORAŠKÉ NÁMĚSTÍ VEŠKÝ PRŮVOD MĚSTEM, BOLD FNA, HUDA, SÁMBA BANG, CIRKUS ALIEN, ATEL, MODKAR, DUBBLE, FANCL
18:00 PRAHA PŘESTAVY + KALENDAR DŮLEŽITÝCH VĚRŮČEK, ABRAKADABRA, BENEČNÍ VSTUP 50 Kč
KOLEKTIVNÍ WORKSHOPY, GAJHITI SÁH, PŘEDNÁŠKOVÝ STAN, REALTY FREEMARKET, DĚTSKÝ HOUSTEK, VEGANSKÉ OBČERŠOVÁNÍ

**MIDLINK_{FR} - DUBBLE_{HR} - TEPHRA_{DE} - INFEKCI_{PL} - ABRAKADABRA_{DE}
GRIDE - CIRKUS ALIEN - VOSA SOUNDSYSTEM - THCREW - REDRUM
ROOTS'N'FUTURE - PAWLAČZEWLS - 4021 - THALIDOMIDE - TUMMO
RADIOBUFERA A DALŠÍ ...**
VÍCE INFORMACÍ NA WWW.PROTESTFEST.CZ

Nadnárodní korporace, mezinárodní ekonomické instituce, neoliberalismus II.

- MMF jako autor programů strukturálních úprav a reforem, zejména v chudých a silně zadlužených zemích třetího světa - provádění neoliberálních reforem jako podmínka získání půjček z jakýchkoli zdrojů;
- logika těchto reforem - "washingtonský konsensus" neboli neoliberalismus (přísná fiskální disciplína, daňové reformy, otevření země zahraničním firmám a investicím, masová privatizace, deregulace, podpora exportu i na úkor místní ekonomiky atd.).
- Světová banka - nejvýznamnější světový věřitel, spolu s MMF formuluje a kontroluje politiku v rozvojových zemích, které potřebují půjčky.
- WTO - autor, nástupce a propagátor GATT a její "nadstavby" GATS - liberalizace toků zboží a služeb, nahrazení kontrolních orgánů z národní úrovně na úroveň WTO (neveřejná jednání, kdy státy mohou z jednání vyloučit některé agendy, ale musí prokázat, že se nejedná o komerční a obchodní záležitosti - ale např. zdravotnictví, dodávky elektřiny nebo vody jsou obvykle považovány za běžné obchodní oblasti - viz např. protesty proti privatizaci bolivijské místní vodárenské společnosti - protesty v Cochabambě v roce 2000)

ProtestFest !

Diskuze, přednášky, koncerty, happeningy a protest.

25.5. StreetFest/ brno

13:30 moravské náměstí - shromáždění k průvodu protestfestu, hudba, samba bandy; 15:00 velký průvod městem; 17:30 písárecký park (park u anthroposu) - diskuze, přednáškový stan, infostánky, workshopy, graffiti jam, reallly freemarket, veganské občerstvení.

trigger effect (can)/ insania/ see you in hell/ esa z lesa/ memento mori/ tales of error/ my dead cat/ aliusterra/ brünner todesmarsch/ hledání/ potmě/ vosa sound/ redrum/ dub revolution & ilodica (uk)/ eac sound/ roots 'n' future djs/ cirkus alien/ rybydub ad.

27. 5. (po) vegalíté 19:00 - přednáška
"Už nikdy nebudeme stejní jako dřív: o významu oaklandské komuny"

28. 5. (út) minus trojka 18:30 - diskuze
"20 let autonomního hnutí a aktivismu v ČR"

29. 5. (st) pouliční koncert/happening KulKol & FNB den

30. 5. (čt) skleněná louka 19:30 - přednáška/diskuze
"České xenofobie"
vegalíté 21:00 - benefit na protestfest:
wasted (fin) + tummo

31. 5. (pá) favolá 20:30 - afterparty: dan I, intuitive lab. ad.

2. 6. (ne) moravské nám. 15:00 - cyklojízda, bike party, zakončení PF

www.protestfest.cz

Životní prostředí

- Kritika dopadu mezinárodního obchodu na životní prostředí a zdraví obyvatel, devastace přírodních zdrojů, neudržitelný rozvoj (dřevařský a rybářský průmysl, ohrožené druhy zvířat, geneticky modifikované potraviny a zemědělství),
- dopady na společnost - tlak na drobné místní zemědělce kvůli mezinárodnímu obchodu, nekalé obchodní praktiky - kontrakty, dumpingový vývoz, obchodní protekcionismus, monokultury, nerovná konkurence na úkor Jihu, liberalizace obchodu).
- Monopolizace potravinářského průmyslu, intenzifikace a industrializace vedou k vyšším rizikům
- geneticky modifikované rostliny - prosazované korporacemi - riziko jak pro spotřebitele, tak pro přírodu (biodiverzita) - vlády zůstávají většinou nečinné
- Klimatická spravedlnost a globální oteplování
- Potravinová krize a potravinová suverenita
- Obnovitelná energie a jaderná energie

Rozvoj třetího světa, zadlužení, chudoba

- Kritika výše zmíněných finančních institucí - že zvýhodňují především věřitele na úkor rozvojových zemí a vedou k prohlubování stávajícího zadlužení (deflační politika, snaha stabilizovat kurz národních měn za každou cenu atd.).
- MMF obviňován z toho, že upřednostňuje zájmy věřitelů, nikoliv zadlužených zemí - to má ovlivnit podobu politik strukturálního přizpůsobení, které jsou v něm prováděny
- existující dluhy jsou dále využívány jako "páka" na dlužníky při realizaci neoliberálních politik a při přesouvání bohatství z chudých zemí do rozvinutých zemí a k nadnárodním investorům (viz např. argentinská krize)

PROTESTFEST 2011
BRNO 10. – 22. 5. 2011

STŘEDA 18. 5.
POLITIKA, KULTURA - SLEPÉ RAMENO MRTVÉ ŘEKY
Velký diskuse o podobě a směru současných veřejných DTV (do it yourself) kulturních a politických aktivit.

ČTVRTEK 19. 5.
BYDLNÍ JE HRA
Odpovědní happening

PÁTEK 20. 5.
BLÍZKÉ OTÁZKY V MÍSTECH VZÁLENYCH
Kulturní setkání G8/G20 ve Francii - otázky, odpovědi, výstava, diskuse

SOBOTA 21. 5.
STREET FEST
Velký průvod Brnem, happeningy, hudební kapely, soudy, systémy, Food Not Bombs, samba band, informace a místní nevládních organizací.

Zanejít
HEADLINER
MAD PIGS
TUMMO
SEE YOU IN HELL
TEKNOHVEZDICKY
DALŠÍ HVEZDICKY

BERNĚ SI, CO NÁM PATŘÍ. CHTĚJME, CO NÁM VZALI.
Hledáme odpovědi na otázky, co všechno jsme si nechali vzít a co nám vzali - ve společnosti i v soukromí. V míře, kde žijeme i mimo něj. Kam se posunula a kde dnes končí naše práva. Vypádejme do ulic bez pocitu kontroly na každém kroku a bojme za své místo ve veřejném prostoru, který je často spouštěm nevyhnutelných záklavů a vyhlásek. To, že nám ho někdy vzal, neznamená, že o něj nemůžeme bojovat.

Více o programu na www.protestfest.cz, info@protestfest.cz

Neoliberalismus, odbory, práva zaměstnanců, sociální stát

- Kampaně USAS (United Students Against Sweatshops) od roku 1998 (vysokoškolské oblečení).
- Seattle 1999 (AFL-CIO, latinskoamerické a další odborové svazy)
- Kritika odborů vůči privatizaci, nízkým mzdám, "otrocké práci".
- Nejen protekcionismus, ale i spojení s požadavky ekologů, studentů, feministek, aktivistů třetího světa.
- Kritika sweatshopů a dětské práce v rozvojovém světě, hrozných pracovních podmínek - obvinění velkých korporací (Nike, Adidas, Taco Bell, Coca-Cola, GAP atd.).
- Proti privatizaci veřejného sektoru a osekávání veřejných služeb - jak to zažívají zaměstnanci a dělníci
- K novému typu sociálních bojů - proti rostoucí motivaci k zisku na úkor mezd, sociálního zabezpečení, jistoty zaměstnání, odborové činnosti
- Požadavky na opětovné zestátnění původně veřejných služeb
- Antikapitalistická rétorika - bohatí jsou stále bohatší, chudí stále chudší

Válka, militarismus, imperialismus

- Souvislost hospodářských a vojenských otázek
- Globalizace jako nová forma imperialismu spočívající spíše v ekonomické nadvládě než v přímém vojenském dobývání.
- "Americké impérium", kritika unilateralismu
- Invaze do Iráku
- Postkolonialistická rétorika
- Proti šíření nebezpečných technologií a zbraní hromadného ničení, zejména jaderných zbraní a biologických zbraní
- Kampaně proti nášlapným minám

